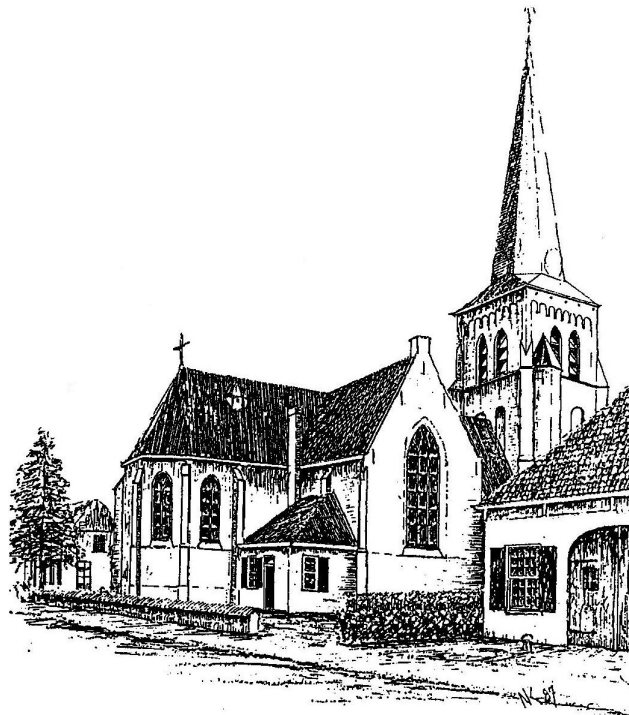

EENENTWINTIGSTE ZONDAG D.H.J.

*'Besef wel dat er laatsten eersten
en eersten laatsten zullen zijn.'*
(Lucas 13,30)

INTREDE

K.: Gij uit de dood verreezen *t.: P. Verhoeven*
 ten leven opgestaan, *m.: Toinot Arbeau*
 in ons die niet als wezen
 ontzield hun wegen gaan.

**A.: Gij zijt met ons Gij zijt
 ons leven God en Goed.
 Gij blijft met ons voorgoed
 nu tot in eeuwigheid.**

K.: Geen steen geen wet ten dode
 behoudt ons in het graf.
 De machten namaakgoden
 verwaaien als het kaf.

**A.: Gij zijt met ons Gij zijt
 ons leven God en Goed.
 Gij blijft met ons voorgoed
 nu tot in eeuwigheid.**

WELKOM.

*Naast kennis en kunde,
 wereldwijde communicatie
 en verkenning van de ruimte
 gelden tolerantie en oecumene,
 emancipatie en democratie
 als grote verworvenheden
 van de vorige en deze eeuw,
 al is het helaas vaak
 nog meer idee en ideaal
 dan realiteit en voldongen feit.
 Ook de religieuze ervaring
 geldt als iets van deze tijd,
 al is nog nauwelijks te zeggen
 waartoe deze leiden zal.*

*Welkom u allen hier
 omwille van elkaar,
 in Gods naam samen.*

+

Lied. K.: Die bang naar Emmaus vluchtten
 op niemand meer gehoopt,
 die tijd en wereld duchtten
 ze zijn met U gedoopt.

**A.: Gij zijt met ons Gij zijt
 ons leven God en Goed.
 Gij blijft met ons voorgoed
 nu tot in eeuwigheid.**

SCHULD BEKENNEN.

V.: Even weg uit alle rumoer,
 even rust na al het haasten;
 even stil bij zoveel krakeel,
 even mezelf geen geweld aandoen.

Even niet me laten gelden,
even niet er tegen aan;
even weg uit het vlakke,
even onder in het diepe.

Wie ben ik eigenlijk;
wie voor anderen ?
Hoe ben ik bedoeld;
wat heb ik er van gemaakt ?

**A.: VERGEVEN WIJ ELKAAR EN
GOD EN GOED ONS ALLEN.**

BEZINNING.

Woord en lied

A.: Dat het mij is gegeven *t.: M. Zagers*
in U te aarden, *m.: W. Vogel*
Grond van mijn grond.

*Voor niemand is leven 'n open boek;
niemand heeft God in pacht.*

A.: Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.

*Er zijn waarheden die niemand
moet proberen te verwoorden.*

A.: Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.

*Het meest kostbare en wezenlijke
is enkel te beleven, mee te maken.*

A.: Dat het mij is gegeven
in U te aarden,
Grond van mijn grond.
Kome wat komt.

GEBED.

*Als Gij niet waart
het vurige hart en
de goede geest in de tijd -*

*bron en wortel van alle leven
het levenssap in alwat is -
hart van ons bestaan
de ziel van ons doen en laten -*

*dan was geluk niet te genieten
en lijden niet te dragen -*

*dan waren wij
als de dood voor het leven.*

*God dank, dat Gij bent
hoe ongrijpbaar, onnoembaar ook.*

Amen, het zij zo.

Orgel inleiding lied

EERSTE LEZING.

Jesaja 66,18-21

Dit zegt de Heer: 'Ik ga alle volkeren en talen bijeenroepen en zij zullen komen en mijn glorie zien. Voor hun ogen zal Ik tekenen verrichten. Die gespaard gebleven zijn zal Ik uitzenden naar de volkeren, zelfs naar de meest verwijderde kusten waar mijn naam nog niet is doorgedrongen en waar ze mijn glorie nog niet hebben gezien. Onder alle volkeren wordt mijn glorie verkondigd en alle volkeren worden door uw broeders bijeengebracht op mijn heilige berg in Jeruzalem. Daar worden ze als een gave de Heer aangeboden zoals de Israëlieten in reine vaten hun spijsoffers aanbieden in de tempel. En ook uit de volken ga Ik mijn priesters en levieten kiezen.' Aldus de Heer.

Lied.

A.: Aan wat op aarde leeft (1c) *t.: H. Oosterhuis
m.: J. Vermulst*

HET EVANGELIE.

Lucas 13,22-30

Jezus trok steden en dorpen door, gaf onderricht en ging richting Jeruzalem. Iemand vroeg Hem: 'Heer, zijn het er weinig die gered worden?' Hij zei hen: 'Span je tot het uiterste in om door de nauwe deur binnen te komen, want, ik zeg je, dat velen proberen binnen te komen maar er niet in slagen. Heeft de huisvader de deur eenmaal gesloten, dan kun je buiten op de deur kloppen en roepen 'Heer, doe open!' maar dan zal hij antwoorden: Ik weet niet waar jij vandaan komt. Dan zul je opwerpen: In uw tegenwoordigheid hebben we gegeten en gedronken en bij ons in de straat hebt ge onderricht gegeven. Maar weer zal zijn antwoord zijn: Ik weet niet waar ge vandaan komt. Weg van mij, gij allen die ongerechtigheid bedrijft. Daar zal geweest zijn en tandengeknars, wanneer je Abraham, Isaak en Jakob en de profeten zult zien in het Rijk Gods, terwijl je zelf buiten geworpen zult zijn. Zij zullen komen van oost en west, noord en zuid, en aanzitten in het koninkrijk Gods. Besef wel dat er laatsten eersten en eersten laatsten zullen zijn.'

Lied.

A.: Aan wat op aarde leeft (1c)

MEDITATIE

*Zij bracht ons naar de kerk,
meestal de vroegste mis,
al vóór de school en vóór het werk,
vaak door kou en duisternis.*

*Zij hing een kruisbeeld aan de wand
als teken van vertrouwen.
Zo bleef Hij altijd bij de hand
in blijdschap en bij rouwen.*

*Zij zegende brood met een kruis,
liet bidden voor het eten.
Zij was een priester in ons huis
al is dat nooit geweten.*

De eerste lezing vandaag is genomen uit het boek dat op naam staat van de profeet Jesaja en wel uit het allerlaatste hoofdstuk ervan.

Dit sluitstuk is bedacht en geschreven toen de joden al enige tijd uit de lange 'legendarische' Babylonische ballingschap waren teruggekeerd, er weer enige regel en orde was in het openbare leven in Palestina en de mensen zich geleidelijk begonnen thuis te voelen in hun moederland.

Maar zoals steeds na 'n ingrijpende gebeurtenis zoals een decennia lange verbanning zou het ook in Palestina niet meer worden zoals het in het verleden was geweest en zoals het - naar steeds gedacht werd - altijd wel zou en moest blijven.

Alle ellende ten spijt hadden de ballingen enkele generaties lang kennis gemaakt met een andere cultuur, andere gebruiken, andere godsnamen.

Na de tweede wereldoorlog is er ook in onze streken hier ontzettend veel veranderd - zowel materieel als geestelijk - en na alle verschrikkingen van de jodenvervolging was en is er sprake van een geschokt vertrouwen in het leven en borrelde onweerstaanbaar de vraag op wie God 'na Auschwitz' eigenlijk nog is.

Zo kwamen de joodse ballingen terug in hun oude land waar ze even de handen meer dan vol hadden aan de materiele wederopbouw, maar waar daarna het bewustzijn bij hen doorbrak dat er ook in hun binnenste, hun denken, voelen en beleven onvermijdelijk veel veranderde.

Door hun verblijf in den vreemde hadden ze intens kennis gemaakt met de andere ideeën over God en Goed die daar bestonden en die de mensen even heilig waren als hen de godshuizen en godsnamen in hun eigen thuisland. En zo gingen ze steeds minder denken in de sfeer van 'ieder volk zijn eigen god', maar groeide het beeld van de universele God, die niet de heer van dit of dat land is maar schepper van hemel en aarde, - niet de beschermheer van dit of dat volk, maar de verwekker van elk volk en iedere mens, wie en waar ter wereld ook.

En nu kon het oude boek van de profeet Jesaja worden aangevuld met de groeiende overtuiging dat deze God niet alleen priesters uit het volk van Israël kiest maar uit alle volken op aarde.

Dit nieuwe geloof heeft sommigen aanvankelijk geschokt, maar bleek al spoedig een heerlijke verworvenheid van de toenmaals nieuwe tijd.

Om dergelijk goed nieuw-nieuws te brengen zijn profeten nodig zoals Jeremia destijds er een was.

'De dag komt - Zegt God - (Jeremia 31,31-33)
dat Ik met Israël een nieuw verbond sluit:

*Ik leg de mensen mijn wet in hun binnenste en
schrijf wie ik ben en wat ik wil hen in het hart.
Ik zal hun God zijn en zij mijn mensen.
Om Mij te leren kennen hoeft niemand
een ander dan nog op Mij te wijzen, want
iedereen - groot en klein - kent mij vanuit zichzelf.'*

Ook in onze tijd gonst het van de stemmen die
temidden van alle verwarring en teloorgang
en ogenschijnlijk tegen beter weten in zeggen
dat er zich iets nieuws aan het ontwikkelen is.
Over de leegloop van de kerken en de vraag of
er nog toekomst is voor kerk en Christendom
schreef een historicus onlangs een boek met de
veelzeggende titel 'Bezielende Verbanden'.
In een interview over zijn zienswijze zegt hij dit.
*'Het is broodnodig dat er organisaties zijn als de
kerk, die mensen de kans geven te ontstijgen aan de
materiële werkelijkheid . . . Het gaat om het bieden
van een voorbeeld van een menselijke samenleving
die beter en hoopvoller is dan de wereld waarin wij
nu leven . . . Om allerlei redenen zoals rampen, het
opraken van grondstoffen en de spirituele uitputting
komt er een einde aan onze kapitalistische consump-
tiemaatschappij. Denk niet dat de huidige manier van
leven blijft... Ik verwacht dat in de toekomst de chris-
telijke beleving intenser wordt... geen volkskerk maar
netwerken van zorgende mensen in contrast met de
heersende mentaliteit.'* (Naar James Kennedy)

In het gareel van de grote verworvenheden van onze
tijd - emancipatie, oecumene, tolerantie en democratie
- zullen 'eenheid, samen, gelijkheid' de
sleutelwoorden en beginselen worden van de nieuwe
kerk, die haar grenzen ziet vervagen in het nieuwe
mystiek beleven van het Mysterie van het bestaan dat
niemand tot op de draad ontrafelen kan, waarvoor
nauwelijks namen te bedenken zijn, - laat staan wetten
en waarheden.

De deur van de kerk zal - in weerwil van alle
slotenmakers - opengaan voor allen die hoe dan ook
zoeken naar diepte in hun en het bestaan en de
heiligheid ervan willen vieren, beleven -hetzij in
sacrament en rite, zang en dans, of in stilte en jubel,
in 'n gesprek of met luisterend oor.

'We zijn een priesterlijk volk' schreef Petrus om de
christenen van toen, die zich verweesd voelden,
bewust te maken van hun eigen waardigheid
tegenover het joodse priesterdom.

En in het midden van de vorige eeuw schreef een
Franse priester een boekje over de plicht van
elke mens tot heiliging en wijding onder de
veelzeggende titel *Zonder Wierook*.

*Heel hoog wil ik opstijgen ver boven stad, wereld en
tijd, mijn blik reinigen en Uw ogen lenen, God... Ik
zou begrijpen dat alles samenhangt en dat niets pro-
faan is: de dingen niet, de mensen niet, wat gebeurt
niet.*

Maar dat alles vanaf zijn oorsprong door God is geheiligd en dat alles medegeheiligd moet worden door de vergoddelijkte mens. (Michel Quoist)

Kort orgel

BELIJDENIS

lied; t.: M. Zagers
m.: W. Vogel

**A.: Om God te leven heeft Hij mensen
aan de rand van dood en samenleven
een open hand gegeven maar meer nog:
geloof, geloof in zichzelf en het leven.**

K.: *Zoveel mensen aangetast
in hun eigenwaarde
anders-zijn het wordt een last
een lot zwaar mee te dragen.*

**A.: Om God te leven heeft Hij mensen
aan de rand van dood en samenleven
een open hand gegeven maar meer nog:
geloof, geloof in zichzelf en het leven.**

*Twijfels, vragen wie ben ik
horen bij het leven
in een lieve mensenblik
verlicht en opgeheven.*

**A.: Om God te leven heeft Hij mensen
aan de rand van dood en samenleven
een open hand gegeven maar meer nog:
geloof, geloof in zichzelf en het leven.**

ONDERBREKING.

Brood en Beker
Orgelspel en collecte

Lied.

BROOD EN BEKER.

V.: *In het vluchtige moment
de Eeuwige zien;
in de tijd die vliegt
de Oneindige.*

*In het brood dat we breken
het leven weten waarin we delen;
in de beker die we drinken
de opdracht ons gegeven.*

GEDACHTENIS.

*Bid voor die ziek zijn
naar ziel of lichaam;
en niemand is zonder letsel.*

*Bid voor die zorgzaam bijstaan,
dag en nacht waken; en op wie van ons
wordt vroeg of laat geen beroep gedaan.*

*Bid voor die ons zijn voorgegaan.
In eerbiedige gedachtenis noemen wij:*

*Bid voor die achterbleven;
en wie van ons mist niet iemand ?*

Lied.

*t.: Marcel Zagers
m.: WillemVogel*

- K.:** Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.
- A.:** **Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.**
- K.:** Het zaad in de aarde gestorven, leeft.
Gezegend de mens die gestreden heeft
geleefd op hoop van zegen
voor echt en recht allerwegen.
- K.:** Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.
- A.:** **Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.**

GEBED AAN TAFEL.

Gezongen, gezegd

*V.: De zon brengt warm de dag aan het licht,
hult de avond in schemer;
maan en sterren blinken in de nacht,
verbleken bij het gloren van de ochtend.*

*Bergen rijzen tot boven de wolken;
bomen wortelen diep,
reiken wuivend hemelhoog;
zeeën golven tot voorbij de einder.*

*Vogels zingen het licht tegemoet,
groeten het donker en zwijgen;
bloemen bloeien veelkleurig fier,
buigen het hoofd mettertijd.*

*Het ontroert wie ziet en hoort,
spreekt en raakt ons -
verwant als we zijn aan de aarde
en verweven met U, van Wie zij spreekt.*

A.: **Een glimp van U** *t.: P. Verhoeven*
in het brood gebroken *m.: W. Vogel*
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.

*V.: Mensen komen en gaan
beleven lief en leed;
genieten geluk en
krijgen het zwaar te verduren.*

*Ze werken en doen
zo goed ze kunnen, zolang het gaat.
Ze zoeken elkaar, willen vrede,
spreekende stilte, weldadige rust.*

*Van woestijn maken ze akker,
herbouwen op ruïnes hun stad.
En hoe ook getroffen lamgeslagen,
ze staan weer op en vervolgen hun weg.*

*Mensen zichzelf een wonder:
hoe zij zoeken en reiken naar U,
vanwaar ze zijn, waarvoor ze doen
en naar Wie onderweg.*

**A.: Een glimp van U
in het brood gebroken
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*V.: Één kwam er in de wereld
die de hemel op aarde zag,
een zee van recht en gerechtigheid.*

*Één die niet deed dan goed;
van geweld niet wilde weten,
omzag naar zwak en gekwetst.*

*Die door waan en waas
een spoor van licht heeft getrokken
de einder voorbij.*

*Die ondanks alle schijn en ongeloof
trouw en onbevangen leefde
in het volste vertrouwen.*

*In Hem herkennen wij
onze ware aard; zien wij U,
de Eeuwige in de tijd.*

**A.: Een glimp van U
in het brood gebroken
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

*V.: Hij heeft zijn testament gemaakt,
brood genomen en gedeeld:
brood, het leven gegeven
met al zijn zoet en zuur;
brood, ons kwetsbaar broos bestaan
dat eens zal zijn geheeld.*

*Hij heeft zijn visioen en leven
aan die bleven in handen gegeven;
de beker, tot de bodem toe gedronken,
overgedragen aan die na hem komen -
tot wat als hoop en belofte in ons leeft
voorgoed zal zijn vervuld.*

**A.: Een glimp van U
in het brood gebroken
het leven gedeeld;
in de beker gedronken
ons dagelijks lief en leed.**

V.: *Zo'n vertrouwen
is leugen en geweld te machtig,
in geen graf of dood te vangen.*

*Zo'n vertrouwen
brengt alles aan het licht
en in liefde tot voltooiing.*

*Zo'n vertrouwen
laat de aarde glanzen van U
God en Goed in en met ons.*

*Bid dan zoals hij,
God een zoon ons een naaste.*

ONZE VADER.

Gezongen

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Woord en lied

A.: **Wat in mensen leeft** *t.: M. Zagers*
aan vreugde en verdriet *m.: W. Vogel*
het wordt gedragen
op de woorden van een lied.

*Zalig de mensen die
de morgen begroeten
de avond vieren
rusten in de nacht.
Zalig die zó tijd en
schepping beleven.*

A.: **Wat in mensen leeft**
aan droom en visioen
het staat geschreven
in verhalen nu en toen.

*Zalig de mensen die
doen wat mogelijk is,
helpen waar 't kan en
blij zijn dit te mogen doen.
zalig die zó
hun opdracht vervullen.*

A.: **Wat in mensen leeft**
aan twijfel en geloof
het houdt ons gaande
als een stille stem van hoop.

*Zalig de mensen die
de gemoederen sussen
vrede brengen en
groot vertrouwen wekken.
Zalig die zó
mens en wereld bemoedigen.*

**A.: God die ons omgeeft
Uw schepping niet verlaat
naar wie wij leven
hart en ziel van wat bestaat.**

ZEGENWENS.

Zegenen wij elkaar
bij lief en leed
met hart en handen.
En zegene ons God en Goed
in de naam van
Vader Zoon en Heilige Geest.

Amen.

ORGELSPEL